

I väntan på ett liv

Tommy begär inte ordet, han tar det. "Nu måste jag säga en sak". I tur och ordning söker hans blick kontakt med socialminister Annika Strandhäll, Johan Cullberg och LOs Karl-Petter Thorwaldsson. "Ingen ska förtidspensioneras och glömmas bort när man är 19 år. Så gjorde samhället med mig och det var fruktansvärt. Nu är jag 54".

Alla i den fullsatta Z-salen i ABF-huset på Sveavägen i Stockholm är tysta, sedan kommer applåderna. Tommy bugar, han talar av egen erfarenhet och går inte att ifrågasätta.

Vi har just haft ännu en smygpremiär på vår film *I väntan på ett liv* som handlar om skådespelarna i teatergruppen *Tro, hopp och mod* och hur vi arbetar med och spelar pjäsen *Verandan*. Alla har upplevt livet i rännstenen.

När filmen är visad och skådespelarna bugar hystar vi in våra varmaste applåder hittills.

Efter paus ingår i programmet att vi i seminarieform talar om alla människors lika värde, det som alla säger sig värna. Torbjörn berättar om hur han i sin ungdom placerades på Brattby vårdhem, han ansågs vara utvecklingsstörd. Efter några år insåg samhället att han var feldiagnostiserad. Torbjörn skaffade sig en vårdutbildning, men Brattbystämpeln satt i hans panna, det blev aldrig något arbete. Torbjörn blev inte behövd, noll lika värde.

Poängen med våra uppträdanden och smygpremiärer av filmen är att vi har ett program för hur människors lika värde ska genomföras, eländet med motsatsen nämner vi bara inledningsvis. Manifestet är framtaget i en tankesmedja med bl a Karl-Petter Thorwaldsson och *Solkraft* i Skellefteå, som ser till att tusentals människor som lever ute i kylan blir insläppta i samhället, behövda och får riktiga jobb.

Efter förmåga och ork åker vi nu runt i landet och beskriver programmet, spelar vår pjäs *Verandan* och har smygpremiär på filmen. Senast var vi i Växjö inbjudna av LO Sydost. Och vårt program under hösten för orter som ska besökas runt om i landet börjar närma sig fullbokat.

Allra stoltast över vad som sker i ABF-huset denna dag blir vi när Johan Cullberg säger att av hans tre universitet i livet utgör Solkraft ett. Människorna i Skellefteå har lärt honom hur det finns hopp för alla. Vid sådana lägen – när vi i teatergruppen blir bemötta med respekt, allvar och konsensus – sätter vi punkt för seminariet. Sedan skickar vi runt våra insamlingsbössor, utträde för de som har istället för inträde är ideologiskt. Vi ler och är upprörda inuti.

Det kostar skjortan att åka till Stockholm och våra sponsorer som fiskhandlaren i Göteborg, Claes Malmborg, Svenska kyrkan, ABF i Västerbotten och delar av LO räcker inte. Skulderna växer. Vi söker pengar och bidrag efter förmåga, det senaste halvåret har vi kammat noll. Hade vi börjat med pengarna hade det inte blivit något, men vi blir allt räddare för att gå under. Otaliga gånger har vi upplevt att våra drömmar om människans lika värde mötts av hå. Nu vill vi vinna, inget annat räknas. Då känns bristen på pengar som en skymf, det som nästan alla i teatergruppen upplevt in på bara kroppen i hela sina liv.

Text: Leif Stenberg

Dokumentärfilmen *I väntan på ett liv* sänds av SVT 1 den 15 juni kl 18:30